

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Огляд ринку платіжних карток та платіжної інфраструктури України за 2017 рік

На початок 2018 року продовжує зберігатися позитивна тенденція зростання безготівкових розрахунків та розширення платіжної інфраструктури. Позитивні тенденції на ринку платіжних карток надійно закріпилися у 2017 році.

За підсумками 2017 року частка безготівкових розрахунків в Україні з використанням платіжних карток збільшилась до 39,3% (зростання на 3,8% із початку 2017 року). Загалом за останні п'ять років цей показник зріс більше, ніж утричі (12,4% – станом на 01.01.2013).

Усього в 2017 році українці здійснили понад 3 млрд операцій із використанням платіжних карток, емітованих українськими банками, на суму 2 125 млрд грн (це на 23,0% і 31,9% більше у порівнянні з 2016 роком).

Спостерігається стабільна динаміка зростання саме безготівкових розрахунків. Так за підсумками 2017 року:

кількість безготівкових операцій становила 2,3 млрд шт. (у порівнянні з 2016 роком – зростання на 30,2%);

обсяг безготівкових операцій становив 835 млрд грн (у порівнянні з 2016 роком – зростання на 46,2%).

У останньому кварталі 2017 року¹ спостерігалась динаміка збільшення обсягу та кількості безготівкових операцій за видами (порівняно з аналогічним періодом 2016 року):

обсяг операцій переказів коштів із картки на картку збільшився на 54,1% та становив 73,4 млрд грн, а їх кількість – на 39,2% та становила 43,2 млн шт.;

обсяг операцій, здійснених у мережі Інтернет (операції з використанням платіжних карток у системах інтернет- та мобільного банкінгу та e-commerce), – на 69,1% та становив 105,5 млрд грн, а їх кількість – на 28,9% та становила 275,8 млн шт.;

- обсяг операцій, здійснених в торговельній мережі, – на 35,9% та становив 79,8 млрд грн, а їх кількість – на 34,9% та становила 329,0 млн шт.;

- обсяг операцій за допомогою пристроїв самообслуговування – на 60,9% та становив 7,6 млрд грн, їх кількість – на 8,5% та становила 14,4 млн шт.

При цьому за підсумками 2017 року структура безготівкових операцій розподілилася таким чином:

перекази коштів із картки на картку: за обсягом – 26,4%, за їх кількістю – 6,1%;

у мережі Інтернет: за обсягом – 38,8%, за кількістю – 41,0%;

в торговельній мережі: за обсягом – 31,9%, за кількістю – 50,6%;

в пристроях самообслуговування (банкомати, банкомати з функцією приймання готівки, ПТКС тощо): за обсягом – 2,9%, за кількістю – 2,3%.

Протягом останніх років не спостерігається тенденції щодо збільшення кількості держателів платіжних карток, проте у 2017 році наявним є збільшення самої кількості платіжних карток і зміна їх структури за видами.

¹ інформацію про розподіл безготівкових операцій за їх типами Національний банк України отримує від банків, починаючи з II кварталу 2016 року, у зв'язку з чим відсутня можливість провести порівняльний аналіз показників минулого року з показниками 2016 року;

Кількість платіжних карток, млн шт.

Кількість платіжних карток за рік збільшилась на 3,9% і на початок 2018 року становила 59,9 млн шт., з них активних² - 34,9 млн шт. (зростання на 7,6% порівняно з початком 2017 року).

Кількість активних платіжних карток із магнітною смугою та чипом збільшилась майже вдвічі (на 91,1%) та становила 7,4 млн шт. при цьому спостерігається загальне зменшення платіжних карток виключно з магнітною смугою (зменшення на 2,8%). Також спостерігається зростання в сегменті безконтактних платіжних карток – на 37,8% за рік (з 2 млн до 2,7 млн шт.).

У 2017 році спостерігається впевнений розвиток платіжної інфраструктури.

Так, кількість підприємств торгівлі та сфери послуг, що надають своїм клієнтам можливість здійснювати безготівкові розрахунки за допомогою платіжних карток, за цей період зросла на 27,8 тис. (на 19,1% порівняно з початком 2017 року) і становила 173,8 тис. од.

Незважаючи на скорочення кількості банків у 2017 році, мережа платіжних терміналів за рік зросла майже на 15% та станом на 01.01.2018 року налічувала 251,7 тис. (це на 32,4 тис. більше, ніж на 01.01.2017 року). Практично вся частка цього росту припадає на торговельні платіжні термінали, водночас кількість банківських терміналів в останні півроку почала зменшуватись. Слід зазначити, що показник співвідношення кількості платіжних терміналів до чисельності постійного населення становив на кінець 2017 року 6 тис. шт. на 1 млн населення.

Загальна кількість банківських пристроїв самообслуговування на початку цього року становила 37 тис. од. (відбулося зростання на 9,5%), із них:

18,6 тис. банкоматів;

1,4 тис. банкоматів із функцією приймання готівки;

17,1 тис. програмно-технічних комплексів самообслуговування.

² Активні платіжні картки – це картки, за якими була здійснена хоча б одна видаткова операція за останні три місяці

Платіжна інфраструктура

Традиційними залишаються показники ринку платіжних карток у регіональному розрізі. За кількістю платіжних карток та встановлених пристроїв для їх обслуговування у регіональному розрізі домінують м. Київ, Дніпропетровська та Харківська області. Проте найменш забезпеченими платіжною інфраструктурою та картками є Чернівецька та Тернопільська області.

Серед банків за кількістю емітованих платіжних карток та ступенем розгалуженості інфраструктури їх обслуговування станом на 01.01.2018 року лідерами були: ПАТ КБ “ПРИВАТБАНК”, АТ “ОЦАДБАНК” та АТ “РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ”.

Збільшення частки активних платіжних карток, стабільне зростання протягом останніх років обсягів і кількості безготівкових операцій, а також збільшення кількості торговельних підприємств та торговельних терміналів свідчить про активний розвиток платіжного ринку і більшу зацікавленість користувачів у безготівкових розрахунках.

Довідково: Станом на 01.01.2018 року в Україні працювало 77 банків – учасників карткових платіжних систем.